

Õiguskantsler

Teie

Meie 29.09.2021 nr 7-5/211809/2106467

Juurdepääs eluruumile

Lugupeetud vallavanem

[] valla elanik [] pöördus õiguskantsleri poole murega, et ta ei ole saanud [] Vallavalitsuselt piisavalt abi oma korterile juurdepääsu tagamiseks.

Õiguskantsleri nõunik küsis lisainfot [] Vallavalitsuse sotsiaalosakonnalt. Selgus, et [] elab kortermaja esimesel korrusel ja liigub ratastooli abil. Esialgul soovis [] maja trepikotta sisetõstuki paigaldamist. Kui selgus, et selle paigaldamine hoonesse ei ole võimalik, soovis ta välitõstukit. Välitõstuki paigaldamine lükkus edasi seoses hoone soojustustöödega. Praeguseks on [] välitõstukist loobunud ja loodab, et saab edaspidi kortermaja trepil liikumiseks kasutada trepironijat.

[Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) § 6 lõike 1 järgi on kohaliku omavalitsuse üks ülesandeid sotsiaalteenuste osutamise, sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmise ning eakate hoolekande korraldamine. [Sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 42 näeb ette, et omavalitsus peab aitama puudega inimestel eluruumi kohandada või leidma neile vajaduse korral sobivama eluruumi. Eluruumi pakkudes tuleb omavalitsusel lähtuda põhimõttest, et inimene saaks hoolimata east või erivajadustest võimalikult kaua elada oma kodus (vt seaduse [seletuskirja](#)).

Inimesele, kellel on raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega, tuleb osutada vajalikku abi. Abivajaduse ja sellele vastava abi peab välja selgitama kohalik omavalitsus (SHS § 15 lg 1). Inimene teeb küll ise otsuse, kas ta pakutud abi vastu võtab, kuid selle, millised on inimese abistamise tegelikud võimalused, peab koos abivajajaga välja selgitama kohalik omavalitsus. Vajaduse korral tuleb otsustamisse kaasata ekspert. Näiteks tuleohutuseksperdigal konsulteerimine aitab praegusel juhul nt vältida olukorda, kus alles pärast otsustamist selgub, et trepironija kasutamisel ei täideta [ehitistele esitatavad tuleohutusnõudeid](#), kuna trepp on liiga kitsas.

Õiguskantsleri nõunik suhtles ka Sotsiaalkindlustusameti abivahendite talitusega. Sealt soovitati kaasata selle juhtumi lahendamisse mõne abivahendite ettevõtte (nt [abivahendikeskus Teresa](#)) ekspert, kes peaks enne otsuse tegemist abivahendiga kohale tulema ning andma inimesele võimaluse abivahendit proovida. Niisugune ettevalmistus aitab valida õige abivahendi ja ära

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

hoida näiteks olukorda, kus selgub, et trepironija roomikud on liiga pikad, mistõttu inimene võib sinna otsa komistada ja kukkuda. Samuti peab abivajaja mõistma, et trepironija kasutamine ei taga tema iseseisvat toimetulekut – alati peab olema keegi, kes aitab teda trepironijat kasutada. Võib ka selguda, et inimene tegelikult ei julge trepironijat kasutada ning tema abistamiseks tuleb leida muu lahendus.

SHS § 16 näeb ette, et sotsiaalteenuse osutamise eest (praegusel juhul puudega inimesele eluruumi tagamine) võib võtta tasu. Samas on sätestatud, et abivajajalt võetava tasu suuruse kindlaksmääramisel tuleb arvestada abivajaja ja tema perekonna majanduslikku olukorda, sest sotsiaalteenuse eest võetava tasu suurus ei tohi takistada teenuse saamist. Kui eluruumi kohandamisega kaasnevad kulud on ebamõistlikult suured, tuleb inimesele leida muu sobiv eluruum (SHS § 42 lg 1, [sotsiaalseadustiku üldosa seaduse](#) § 10 lg 1).

Palun leidke [] abistamiseks sobiv lahendus.

Ootan 2021. a novembri lõpuks Teie vastust, kuidas olete ettepanekuga arvestanud ning mis otsuse vallavalitsus teeb.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: vastus avaldajale